

**ת"פ 44729/02/15 - מדינת ישראל - רשות האוכלוסין וההגירה נגד א
כ,א כ**

בית דין אזורי לעבודה בירושלים
ת"פ 44729-02-15 מדינת ישראל נ' כ ואח'

בפני
בעניין: כבוד השופטת רחל בר"ג-הירשברג
מדינת ישראל - רשות האוכלוסין וההגירה ע"י
ב"כ: נציג היועץ המשפטי לממשלה עו"ד דן
טוניק

המאשימה

נגד

1.א כ

2.א כ

ע"י ב"כ: עו"ד זרי חזן

הנאשמים

גזר דין

1. הנאשמים, בני הזוג א ו-א כ, הורשעו בכך שבמשך תקופה של כשנתיים העסיקו בביתם עובדת זרה (להלן: העובדת), ששהתה בארץ שלא כדין, ושעסקה בעבודות משק ביתם שלא על-פי היתר כדין. העובדת התגוררה בבית הנאשמים במשך כל התקופה האמורה. כן הורשעו הנאשמים בכך שהעסיקו את העובדת מבלי שהסדירו לה ביטוח רפואי כדין. בגין זאת, הורשעו

בעבירות על סעיפים 2(א)1, 2(א)2 ו - 2(ב)3 לחוק עובדים זרים, תשנ"א - 1991 (להלן: "החוק").

2. המאשימה הדגישה בטיעוניה לעונש שלמרות ההליכים הרבים שנוהלו בעניין העסקה של עובדים זרים שלא כדין, התופעה לא נפסקה וההרתעה הנדרשת לא הושגה. אשר על כן מן הדין להחמיר בענישה. המאשימה הוסיפה, כי בשים לב למחלתה של הנאשמת, יש לקבוע מתחם ענישה לכל אחד מהנאשמים, בנפרד, כאשר ביחס לעבירת ההעסקה שלא כדין יקבע מתחם ענישה של קנס בשיעור של 12,000 ₪ ועד 48,000 ₪, ואילו בגין העסקה ללא הסדרה של ביטוח רפואי כדין מתחם ענישה של קנס בשיעור של 5,000 ₪ ל- 20,000 ₪.

3. ב"כ הנאשמים הדגיש מנגד, את מצבה הרפואי של הנאשמת שהוביל, לפי טענתו, לביצוע העבירה לא כפתרון קל לאיכות חיים אלא מתוך כורח ומשבר אליו נקלע התא המשפחתי. כן טען, כי עמדת המאשימה לפיה יש להטיל קנס על כל אחד מהנאשמים בנפרד מהווה שינוי של מדיניות המאשימה. בנוסף הפנה לכך שהנאשמים נעדרי עבר פלילי, וכי עצם ההרשעה מהווה ענישה עבורם. עוד הדגיש, כי בסופו של יום מדובר בעבירה מנהלית שהקנס בגינה הנו בסך של 5,000 ₪ בלבד. לבסוף ביקש שהקנס יעמוד על שיעור הקנס המנהלי בלבד.

4. בית הדין הארצי לעבודה עמד בפסיקתו לא אחת על הערכים המוגנים בעבירות בהן הורשעו הנאשמים תוך שקבע, למשל, בע"פ (ארצי) 57160-01-14 מדינת ישראל נ' חדוות הורים בע"מ (08.11.2014) בפסקה 20:

"ערכים החברתיים המוגנים במסגרת עבירה זו הינם רכים ממספר סוגים. ראשית העסקת עובדים זרים, כקבוצה מוחלטת, ללא פיקוח המבטיח להם תנאי עבודה הוגנים, ותוך העסקתם מחוץ לחוק על כל המשתמע מכך, עלולה לפגוע בעקרונות יסוד לרבות בכבוד האדם של אותם עובדים (ע"פ 47/08 יאיר שערים בע"מ נ' מדינת ישראל מיום 26.10.09). שנית העסקת עובדים זרים ללא היתר פוגעת במדיניות הכלכלית של הממשלה ו"פוגעת גם בתנאי עבודתם של עובדים מקומיים רבים הצריכים להתחרות בשוק העבודה עם "עבודה זולה", היינו משליכה באופן עקיף על היקף האבטלה ועל תנאי העסקתם של העובדים הישראליים...

כחלק מכך יש לקחת בחשבון כי המניע לביצוע העבירה הינו במקרים רבים כלכלי, לצורך השגת תועלת כלכלית, ויש לפיכך הצדקה לעונש כלכלי אפקטיבי."

5. לצורך בחינת סוגיית העונש הראוי בנסיבות העניין, יש להכריע תחילה בשאלה האם לפנינו אירוע אחד או כמה אירועים, וכפועל יוצא מכך האם יש לקבוע מתחם עונש אחד או יותר (סעיף 40ג לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "חוק העונשין")). הצדדים לא טענו כי יש לראות במכלול העבירות בהן הורשעו הנאשמים אירוע אחד ועל-כן לא ארחיב את הדיבור בעניין. אציין רק, כי בחינת נסיבותיו העובדתיות של העניין שלפני מלמדת כי לא קיים "קשר הדוק" בין העבירות השונות על חוקי העבודה באופן המצדיק הכרה בהן כאירוע אחד. אמנם, שתי העבירות נעברו במקביל, ואולם ביצוע העבירה האחת לא נועד לאפשר את ביצועה של האחרת. הפרדת העבירות לשני אירועים אינה גורעת ממהות העניין כמכלול, ומשקפת את המעשים שהתרחשו. גם במישור הנורמטיבי אינני סבורה שנכון יהיה לראות בכל העבירות אירוע אחד. כל אחת מהעבירות בהן הורשעו הנאשמים נועדה להבטיח זכות שונה - אחת עצם האיסור על העסקת עובד זר שלא כדיון, והשנייה העסקה של עובד זר רק בכיסוי ביטוחי מתאים. לכן, ראוי שכל עבירה תזכה "להתייחסות הראויה" במסגרת גזר הדין (ע"פ (עליון) 1261/15 **מדינת ישראל נ' דלאל** (3.9.15) בסעיפים 24-26).

6. בשלב הראשון של גזירת העונש יש לקבוע את מתחם העונש ההולם. בהקשר זה, אין בידי לקבל את גישת המאשימה, לפיה כבר בשלב זה יש לקחת בחשבון את נתוניו האישיים של הנאשמת ובפרט את מצבה הרפואי. לשם הגשמת עיקרון ההלימה, שהוא העיקרון המרכזי, אך לא היחיד, שנקבע בתיקון מס' 113 לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 (סעיף 40ב לחוק העונשין), קובע החוק מנגנון דו-שלבי שראשיתו בקביעת מתחם העונש ההולם וסופו בקביעת העונש המתאים לנאשם בתוך המתחם שנקבע, תוך אפשרות לחרוג מהמתחם לקולא או לחומרא (סעיף 40ג). מתחם העונש ההולם הוא אמת-מידה נורמטיבית, המשקללת את הערך החברתי שנפגע כתוצאה מן העבירה, מדיניות הענישה הנהוגה ביחס לעבירה זו ונסיבות ביצועה, לרבות מידת אשמו של הנאשם. בשלב זה איננו מתחשבים בנסיבותיו האישיות של הנאשם, היינו נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה (ראו סעיף 40יא) ובכלל זה גם לא במצבו הרפואי, יכולותיו הכלכליות וכדומה. רק בשלב השני, בו על בית הדין לקבוע את העונש המתאים לנאשם - במסגרת אותו מתחם (אלא אם קיימת הצדקה לחרוג ממנו), יש לקחת בחשבון את הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה כמפורט בסעיף 40 י"א, וביניהן נסיבות אישיות דוגמת מצב רפואי וכלכלי:

"מתחם הענישה יקבע אפוא בהתאם לעיקרון ההלימות, ועל מנת ליישמו יתחשב בית המשפט בשלושה אלה: ראשית, בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה ובמידת הפגיעה בו; שנית, במדיניות הענישה הנהוגה; ושלישית, בנסיבות הקשורות בביצוע העבירה. נבאר שיקולים אלו להלן, אך לפני כן נדגיש כי עקרון ההלימות מביא בחשבון את חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ואת מידת אשמו של הנאשם. כלומר, יש להתחשב לא רק בסוג העבירה שבוצעה, אלא גם בנסיבות שבהן בוצעה ובמידת אשמו של הנאשם בביצועה. על כן, אין זה מן הנמנע כלל, שלאותה עבירה יהיו כמה מתחמי ענישה שונים הנגזרים מן הנסיבות הספציפיות שבהן נעברה...

דוק: רק השיקולים הקשורים בעבירה משוקללים בקביעת מתחם הענישה. נסיבותיו האישיות של הנאשם אינן מובאות בחשבון בשלב זה (ראו לדוגמא בע"פ (עליון) 8641/12 מוחמד סעד נ' מדינת ישראל (5.08.2013) בסעיף 23).

7. טענת הנאשמים לפיה בקשת המאשימה לקבוע שני מתחמי ענישה, אחד לכל אחד מהנאשמים ולהטיל על כל אחד מהם עונש נפרד מהווה שינוי אסור במדיניותה, נדחתה בע"פ (ארצי) 33166-09-15 מדינת ישראל נ' מן (1.2.17) ואין לי אלא להפנות לאמור שם.

8. לצורך קביעת מתחם העונש יש לקחת בחשבון את הערכים המוגנים שפורטו לעיל בדבר האיסור על העסקת עובד זר. באשר לנסיבות המיוחדות של התיק, יש ליתן משקל גם לכך שמדובר במי שהעסיקו את העובדת הזרה כל ימות השבוע. במשך כל התקופה האמורה היא התגוררה בביתם ולפי עדות הנאשמת היא כמעט ולא יצאה מהמקום בשל חששה שתיתפס. כן יש לקחת בחשבון כי בענייננו מוסכם, כי חל תיקון 15 לחוק עובדים זרים שקובע כי מינימום הקנס צריך להיות כפל הקנס המנהלי, תיקון שגם מסמן את החומרה שרואה המחוקק בעבירה זו. בנסיבות אלה, ובשים לב לרף הענישה שנקבע בפסיקה (ראו לדוגמא הע"ז (ת"א) 1968-07-12 מדינת ישראל נ' דורון (7.8.16) בסעיף 4 לגזר הדין וההפניות שם) אני קובעת את מתחמי הענישה הבאים לכל אחד מהנאשמים:

בגין העבירה של העסקת עובד שלא כדין 12,000 ₪ עד 30,000 ₪;

בגין העבירה של העסקה ללא ביטוח 5,000 ₪ עד 10,000 ₪.

9. בכל הנוגע לעונש הראוי בתוך המתחם - לגבי הנאשמת יש לייתן משקל מסוים לטענת המאשימה לפיה חלקה היה גדול יותר בביצוע העבירה בכך שהיא זו שעמדה בקשר שוטף עם העובדת. אם כי, משקל זה מוגבל בשים לב לכך שמדובר בבני זוג שקיימו משק בית משותף ובהתאם נהנו "מפירות העבירה" באותה המידה. בנוסף, הנאשמת לא התייצבה לדיונים בפניי ולא נטלה אחריות על מעשיה. מנגד, המאשימה מסכימה שיש ליתן משקל לקולא למצבה הרפואי לעניין העונש (בשונה מהטענות שהתייחסו לעניין במסגרת הכרעת הדין). הנאשם, שכן העיד בפניי, לא רק שלא הביע חרטה על מעשיו, אלא שהתייחס לעובדת הזרה, שהתגוררה בביתו במשך שנתיים ימים וביצעה עבורו את מטלות הבית, בצורה שקשה היה להכילה, כדבר "שקוף" לחלוטין שבקושי נקלט בחושיו (ראו: סעיפים 32 עד 35 להכרעת הדין). אף שכאמור, יש לגזור על כל נאשם עונש נפרד, יש לטעמי מקום ליתן משקל לכך שהנאשמים מהווים יחידה כלכלית אחת. כן יש לשקול לקולא את התמשכות החקירה שגם בשלב הטיעונים לעונש לא התקבל לגביה הסבר מניח

את הדעת (ראו: סעיף 7 להכרעת הדין) .

10. על יסוד כל האמור אני גוזרת על כל אחד מהנאשמים קנס בסך של 15,000 ₪ בגין העסקת עובדת זרה שלא כדין וקנס בסך של 5,500 ₪, בגין העסקת העובדת ללא ביטוח רפואי כדין. הקנסות דלעיל ישולמו ב 20 תשלומים חודשיים שווים ורצופים החל מיום 10.8.17 ומדי כל 10 לחודש עוקב. מובהר, כי ככל שלא יפרע אחד או יותר מתשלומי הקנסות, תעמוד יתרת הקנס שלא נפרע לפירעון מיד.

בנוסף, ומכוח סעיף 72 לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 הריני מחייבת את כל אחד מהנאשמים לחתום על התחייבות עצמית שלא לעבור עבירה על החוק, למשך 3 שנים מיום החתימה, שאם לא כן יחויב בקנס בסך של 40,000 ₪. הנאשמים יפנו למזכירות בית הדין לא יאוחר מיום 15.7.2017 על מנת לחתום על התחייבות כאמור, ועל מנת לקבל שוברים לתשלום. תשומת לב הנאשמים, כי החתימה על ההתחייבות העצמית מתבצעת במזכירות בית הדין וכי לצורך כך עליהם להצטייד בתעודת זהות.

הצדדים ויתרו על זכותם לשימוע גזר הדין וביקשו שזה ישלח אליהם בדואר ועל כן כך ייעשה.

11. **זכות ערעור:** לבית הדין הארצי לעבודה בתוך 45 יום מן המועד בו יומצא גזר הדין לצדדים.

המזכירות תסגור את התיק.

ניתן היום, כ"ז סיוון תשע"ז, 21 יוני 2017, בהעדר הצדדים.